

Se till kopplingen mellan olika missbruk för effektivare vård

Det finns många likheter mellan substansmissbruk och beteendemissbruk i form av exempelvis sex-, mat- och spelmissbruk. Men inom vården behandlas de olika missbruken som skilda diagnoser. Om kopplingarna mellan olika missbruk upptäcktes tidigare skulle vården förmodligen bli mer effektiv.

Det visar en ny doktorsavhandling av psykolog Elisabeth Punzi, psykologiska institutionen vid Göteborgs universitet. Enkäter och intervjuer med ett drygt åttiotal klienter inom missbruksvården visar att 67 procent av dem som vårdas för substansmissbruk också upplever sig ha ett beteendemissbruk.

Sedan tidigare är det väl känt inom forskningen att personer som missbrukar substanser även kan ha svårt att begränsa beteenden som sexuella aktiviteter, fysisk träning, shopping, spel och internetanvändning. Elisabeth Punzis forskning visar att, enligt klienternas egen uppfattning, både substansmissbruk och beteendemissbruk triggas igång av olika former av psykiskt lidande.

För den enskilde kan det handla om övergrepp i barndomen, eller starka påfrestningar i arbetsliv eller familjeliv. Det som utlöser missbruket är svårigheten att hantera de känslor detta väcker.

En av Elisabeth Punzis slutsatser är att de som vårdar klienter med missbruksproblematik måste bli mer lyhörda för kopplingarna mellan olika slags missbruk, och att vårdgivaren söker efter hur den unika klienten uppfattar sina svårigheter, i stället för att behandla ett enskilt symptom. Det skulle göra vården mer effektiv, tror hon.

Titeln på Elisabeth Punzis avhandling är *Too much is never enough. Psychological studies of substance misuse and other excessive behaviors.* ●

Yrkesföreningen för KBT-psykologer upphör

Yrkesföreningen för KBT-psykologer upphör som egen förening och dess medlemmar kommer i stället att få medlemskap i Yrkesföreningen för kliniska psykologer.

Det formella beslutet tas först vid ett extra årsmöte den 24 januari (efter detta nummers pressläggning), men det finns en samstämmighet inom såväl styrelsen för KBT-psykologerna som bland föreningens medlemmar om att detta är ett riktigt beslut.

Filip Arnberg, tillförordnad ordförande i yrkesföreningen för KBT-psyko-

Filip Arnberg

loger, förklarar att förutsättningarna för att ha en egen yrkesförening har

ändrats sedan föreningen bildades för sju år sedan.

– Vi bildade yrkesföreningen för KBT-psykologer för vi delade målsättningen att arbeta utifrån vetenskapligt förankrade psykologiska metoder, ett synsätt som många av oss då inte kände att Psykologförbundet – eller för den delen *Psykologtidningen* – delade, säger Filip Arnberg, och fortsätter:

– Nu upplever vi att synsättet om vetenskaplighet har vunnit mark, både i förbundet och på tidningen, och att tiden är mogen för att arbeta bredare. Fungerande metoder som baseras på beforskade principer är giltiga oavsett etikett eller bokstavskombination.

”Nu upplever vi att synsättet om vetenskaplighet har vunnit mark både i förbundet och i *Psykologtidningen*”

– Vi hoppas nu kunna bidra med mycket i Yrkesföreningen för kliniska psykologer. Den föreningen blir ju dessutom starkare nu med våra 190 medlemmar. ●

PETER ÖRN

Forskningsnotis Skolsatsning minskade självmordsförsök

Får elever verktyg att upptäcka psykisk ohälsa och träning i att förstå och hantera svåra känslor, kan antalet självmordsförsök bland unga minskas med 50 procent, visar en europeisk studie som letts av forskare vid Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa (NASP), Karolinska institutet (KI). Forskarna har testat tre metoder vid 170 skolor i tio EU-länder. De har slumpvis infört en av de tre metoderna,

alternativt ingått i en kontrollgrupp. I en metod fick personalen träning i att känna igen suicidalt beteende och motivera elever att söka hjälp.

I en annan lärde sig elever känna igen psykisk ohälsa, och i rollspel bemärstringsstrategier för olika svåra livssituationer som kan leda till suicidalt beteende (kallat *Awareness-programmet*, som utvecklats av forskare vid KI och Columbia University